

Mějte své vzory

05.01.2012 15:43

V diskuzích o fenoménu leadershipu, které plní stránky médií a vedou se i na odborných fórech, zastává Jana Merunková, jedna z ambasaderek projektu Život nápadům a spoluzakladatelka Yourchance, o.p.s., názor, že lídrem se člověk nerodí, ale stává. A přidává na základě vlastních zkušeností tipy, kde se o leadershipu více dozvědět a jak jej rozvíjet.

Kdo je osobností, kterou byste označila za lídra?

Myslím, že je na místě vzpomenout zde jednoho z největších světových lídrů, kterého jsme krátce před Vánoci ztratili, pana prezidenta Václava Havla. Byl osobností, jejíž odkaz v nás zůstane, a my bychom se měli snažit jej naplnit. Pokud bych mohla zmínit i další jména, pak určitě Earl Nightingale a John Maxwell. Všichni tito muži formovali a formují myšlení milionů lidí po celém světě.

A co ženy? Přece jen se setkáváme v prostředí iniciativy Život nápadům, která se zaměřuje právě na ně.

Myslím, že každá žena, která chce jen dobře vést domácnost, musí prokazovat jistou dávku leadershipu. Ale jako ženy bychom měly mířit výš. Myslím, že naše země potřebuje víc lídrů obecně. Pro nás ženy to podle mě znamená naučit se rozšiřovat svůj okruh vlivu, aniž bychom se vzdávaly své ženskosti. Ženou, na níž se dívám jako na mistryni v kombinaci těchto dvou faktorů, je česká rodačka Madeleine Albright. Ona svůj leadership použila zejména v politice, my ho můžeme uplatnit v podnikání.

S pojmem leadership se v současnosti setkáváme v manažerské a podnikatelské literatuře i běžné komunikaci. Co si ale pod ním přesně představit?

Termíny lídr a leadership jsou aktuálně podle mého názoru nadužívané, podobně jako tomu bylo koncem 90. let s pojmy kouč a koučování. Pro mě je leadership schopností vést ostatní lidi silou své osobnosti. Znamená to, že lidé za Vámi jdou, protože chtějí, ne protože musí, a to i v okamžiku, kdy Vás třeba osobně nikdy nepotkali a stejně se hlásí k Vašemu systému hodnot, odkazu a myšlenkám, které prosazujete. Myslím, že nejlépe to vystihuje citát z jednoho semináře, který se rozvoji leadershipu věnoval: „Lídrem se člověk nerodí. Lídrem se člověk stává na základě svých rozhodnutí.“ Je to absolutní pravda. Pokud mají lidé svobodnou vůli se rozhodnout, jestli za Vámi půjdou nebo ne, zjistíte, jak si na tom v tomto ohledu stojíte.

Chcete tím říci, že se stačí rozhodnout a stanete se lídrem?

Ano, i ne. Ano v tom smyslu, že schopnost vést lidi můžete získat a cíleně rozvíjet. Ano, leadership se dá naučit, ale je to dlouhodobý proces – cesta, která nedovoluje odbočky. Lídrem buď jste a jednáte tak za všech okolností, nebo jím prostě nejste. Je to otázka životních hodnot a pevnosti Vašeho rozhodnutí tyto hodnoty cítit.

Ne, pokud si myslíte, že se pro ostatní stanete lídrem v okamžiku, kdy se tak rozhodnete. V ten moment začíná Vaše každodenní práce na svém charakteru. Na začátku si této počínající změny možná nikdo z okolí ani nevšimne. Pokud ale vytrváte, Vaše osobnost zesílí natolik, že jednoho dne Vás někdo jiný označí za lídra. A pak už navždycky budete, jak říkám lidem ve svém okolí, žít v akváriu, do kterého jste dobrovolně skočili a není z něj cesta zpátky. A už je jen na Vás, abyste to zařídili tak, že se bude na co dívat.

Mluvila jste o nadužívání slov lídr a leadership – v čem to konceptu, na němž staví, ubližuje?

Tak jako každé nadužívání přispívá i nadměrné používání slova lídr jeho devalvací. Stírá se jeho skutečný význam. Například o manažerech se v dnešní době běžně mluví jako o lídrech, přestože úroveň leadershipu u řady z nich je nízká a jejich vliv se zakládá na pozici, již zastávají v hierarchii společnosti. Kdybychom jim vzali krásné vizitky a nechali je vést tým na základě jejich skutečného leadershipu, byli bychom překvapení. Proč si dovolím tak radikální tvrzení? Protože jsem během let, co podnikám a věnuji se koučování vrcholového managementu a majitelů firem, viděla desítky takových případů. Osobně se stavím za myšlenku obnovit používání původního významu slov, být přesnější a přímější v tom, co a jak říkáme, nenechat si diktovat genderově vyvážené a politicky korektní formulace. Myslím, že není nutné všem dámám na světě ke jménu přidávat koncovku -ová nebo nutně vytvářet feminina typu líderka.

Říkáte, že se dá leadership osvojit a rozvíjet. Co v tomto ohledu pomáhá Vám?

Zmínila bych několik zásadních věcí. Jednou z nich je, že mám ve svém okolí pár lidí, o kterých mohu říct, že prokazují svůj leadership na národní i mezinárodní úrovni. Vybrala jsem si je za své vzory. Stýkám se s nimi, účastním se jejich přednášek, čtu jejich knížky, poslouchám audionahrávky jejich seminářů. Nechci ale, aby to vyznělo jako vychloubání. Než jsem se s některými z nich setkala osobně, uplynulo i 16 let od okamžiku, kdy se mým vzorem stali. Inspirovala jsem se v jejich veřejných vystoupeních. Nebo jiný příklad: téměř před dvaceti lety jsem měla možnost se poznat s člověkem, který zásadně ovlivnil můj pohled na podnikání. Zařadila jsem ho do své galerie vzorů. Léta jsme se potkávali, ale zdálo se mi nedosažitelné dostat se k němu blíž, a to až do okamžiku, kdy jsem se před několika lety rozhodla, že udělám všechno, co bude třeba, abych s ním mohla spolupracovat osobně. Neříkám, že to bylo lehké. Nemusela jsem toho dělat víc. Musela jsem začít dělat jiné věci, musela jsem se hodně změnit, vyrůst a krok za krokem se dostávat do jeho zorného úhlu. A loni v létě přišel ten dlouho očekávaný telefonát. Jakoby jen tak, z ničeho nic, se v telefonu ozvalo: „Ahoj, potřeboval bych od tebe pomoci, můžeš?“ Když přednáším na vysokých nebo středních školách, právě na téma leadershipu, vždycky se studentů ptám, komu by zadarmo nosili tašku jen proto, aby se dostali do jeho blízkosti a mohli se od něho učit. Většinou se na mě nechápavě dívají. A mně nezbyvá než říct, že chcete-li respekt získat, musíte ho nejdříve někomu dát.

Uvedla byste nějaké typické charakteristiky, které osobnosti, jež Vy považujete za lídry, sdílejí?

Bezpochyby je to schopnost vize – její vytvoření, sdílení a naplňování. Dále je to pevný hodnotový základ čitelný ve všech rozhodnutích osobního, pracovního i veřejného charakteru. Také bych uvedla ochotu k osobní oběti, schopnost vzdát se některých osobních práv a vzít na sebe víc odpovědnosti, než berou ostatní. Mohla bych toho jmenovat ještě mnohem víc, ale uzavřu výčet něčím, co cítím jako důležité: schopnost dovést svůj tým k vítězství.

Zmiňovala jste různé knížky a semináře. Můžete dát nějaké konkrétní doporučení?

Ze seminářů bych poukázala na Global Leadership Summit. Konal se na podzim v Praze a vím, že organizátoři uvažují o jeho pořádání i v dalších letech. Protože se jedná o akci ohromné duševní hodnoty, bude Yourchance tuto akci určitě propagovat a bude mít všechny aktuální informace na svých stránkách. Jako autora číslo 1 v oblasti výchovy lídrů musím zmínit **Johna C. Maxwella** a hlavně jeho knížku 21 nevyvratitelných zákonů leadershipu. Je na trhu od listopadu loňského roku a můžete ji považovat za klenot ve své knihovně. Její hodnota se ale exponenciálně násobí, pokud s touto knihou pracujete jako s osobním zrcadlem a pravidelně v něm reflektujete své schopnosti. Nechci, aby to, co teď řeknu, jakkoli bagatelizovalo význam tohoto díla, ale je to určitý návod – manuál na rozvoj vlastního leadershipu. Když totiž budete na zvládnutí všech 21 uvedených zákonů poctivě pracovat, budete na nejlepší cestě stát se lídrem velkého formátu.